

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
**«ОРГАНІЗАЦІЯ СЕЛЕКЦІЙНОГО
ПРОЦЕСУ У ТВАРИННИЦТВІ»**

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Код і найменування спеціальності	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Тип і назва освітньої програми	ОНП Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	кількість кредитів ЄКТС – 4,0, загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год. практичних занять – 24 год. самостійна робота – 80 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	українська
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	факультет технологій тваринництва та продовольства
Контактні дані розробника(ів)	<i>викладач:</i> Павло Ващенко, д. с.-г. н., с. н. с., професор кафедри технології виробництва продукції тваринництва <i>контакти:</i> ауд. 431 (навчальний корпус № 4) <i>e-mail:</i> pavlo.vashchenko@pdaa.edu.ua <i>сторінка</i> <i>викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/vashchenko-pavlo-anatoliyovych

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Базові знання з розведення сільськогосподарських тварин, генетика з біометрією, біотехнологія, технології виробництва продукції свинарства, технології виробництва продукції вівчарства і козівництва, технології виробництва продукції птахівництва, технології виробництва молока і яловичини, конярство, організація сільськогосподарського виробництва, селекція сільськогосподарських тварин, інформаційні технології у тваринництві.
Компетентності	<i>загальна:</i> ➤ ЗК1. Здатність розв'язувати комплексні проблеми технологій виробництва і переробки продукції тваринництва на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ➤ ЗК 6. Навички використання сучасних засобів інформаційних і комунікаційних технологій.

	<p><i>фахова:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ СК 3. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати технічні, правові, етичні та інші аспекти під час розв'язання наукових і прикладних задач та проведення досліджень. ➤ СК 6. Здатність застосовувати у науковій діяльності сучасні методи та інструменти досліджень у сфері технологій і переробки продукції тваринництва, методи моделювання, аналізу даних та оптимізації, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, системи прийняття рішень, бази даних та інші електронні ресурси.
--	---

Програмні результати навчання	<ul style="list-style-type: none"> ➤ РН5. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з технологій виробництва і переробки продукції тваринництва та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів, з дотриманням норм академічної і професійної етики. ➤ РН7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
--------------------------------------	---

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення дисципліни формуються комунікативні навички, вміння працювати в команді, брати на себе відповідальність, навички тайм-менеджменту.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для ефективного ведення селекційного процесу, спрямованого на генетичне вдосконалення сільськогосподарських тварин. У межах дисципліни здобувачі навчатися використовувати генетичні та біотехнологічні методи у селекції; розробляти та реалізовувати селекційні програми; аналізувати ефективність селекційного процесу за фенотипічними та генетичними показниками; оптимізувати системи розведення тварин для забезпечення стійкого генетичного прогресу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Тема 1.** Основи селекційного процесу у тваринництві.
- Тема 2.** Генетична основа селекції сільськогосподарських тварин.
- Тема 3.** Методи оцінки генетичного потенціалу тварин.
- Тема 4.** Системи ведення селекційного процесу.
- Тема 5.** Селекційні програми та їх впровадження.
- Тема 6.** Використання біотехнологій у селекції тварин.
- Тема 7.** Інформаційні технології у селекції.
- Тема 8.** Екологічні та етичні аспекти селекції тварин.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи навчання (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи навчання (ілюстрування; демонстрування; самостійне спостереження); практичні методи навчання (практичні роботи); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, розрахункові роботи); інноваційні та інтерактивні методи навчання (використання мультимедійних презентацій).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені в Додатку до силабусу
---	--------------------------------

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання	Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. У разі відсутності здобувача вищої освіти на заняттях без поважної причини (відсутнє документальне підтвердження) надається право одержати бали за передбачені робочою програмою форми поточного контролю, але із загальної суми за кожен вид завдань вираховується 1 бал.
- щодо академічної доброчесності	Списування під час виконання тестових завдань, практичних завдань та завдань екзаменаційної роботи заборонені. Мобільні пристрої дозволено використовувати лише під час онлайн-тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування занять	Відвідування практичних занять є обов'язковим, запізнення – лише з поважних причин.
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті. Зокрема визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті на різноманітних навчальних платформах (Prometheus, Coursera тощо) дозволяються для освітнього компонента, який здобувачі вищої освіти починають опановувати з другого семестру (1 курсу), та проводяться до початку семестру, у якому згідно з навчальним планом і робочим навчальним планом відповідної освітньо-професійної програми передбачено його вивчення. Визнання та перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній / інформальній освіті за частиною освітнього компонента може здійснюватися до початку або впродовж семестру, у якому опановується освітній компонент, проте не пізніше, ніж за місяць до встановленої дати семестрового контролю. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_pronformalnuosvitu.pdf
- щодо оскарження результатів оцінювання	Оскарження результатів оцінювання здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennya_proocinyuvannya2023.pdf

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Сучасна система селекції у свинарстві : монографія / Гладій М. В., Церенюк О. М., Волощук В. М., Смилов С. Ю., Гришина Л. П., Рибалко В. П., Березовський М. Д., Перетятко Л. Г., Онищенко А. О., Ващенко П. А., Балацький В. М., Акімов О. В., Вовк В. О., Саєнко А. М., Волощук О. В., Конкс Т. М., Рудь С. С. Інститут свинарства і агропромислового виробництва НААН. Полтава, 2023, 120 с.

2. Ващенко П. А. Прогнозування племінної цінності свиней на основі лінійних моделей, селекційних індексів та днк-маркерів : дис. ... доктора сільськогосподарських наук 06.02.01 – розведення та селекція тварин. Сільськогосподарські науки / наук. консультант М. Д. Березовський. Миколаїв, 2019. 369 с.

3. Рубан, С. Ю., & Костенко, О. І. (2010). Оцінка ефективності застосування традиційної та геномної схем селекції в молочному скотарстві. Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: Зб. наук. Праць. Білоцерк. держ. аграр. ун-т, Біла Церква, 2010. Випуск 3 (72). 135-139 с.

Допоміжна література

1. Рубан, С. Ю., & Федота, О. М. (2013). Напрями організації селекційної роботи в молочному скотарстві України. Розведення і генетика тварин, (47), 5-13.

2. Ващенко П. А., Березовський М. Д., Цибенко В. Г., Шаферівський Б. С. Обґрунтування факторів для включення у модель визначення племінної цінності свиней за відтворювальними якостями. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво». Випуск 2 (34), 2018. С. 136-143.

3. Метлицька, О. І., Копилов, К. В., & Березовський, О. В. (2016). Сучасні молекулярно-генетичні підходи для підвищення ефективності селекційного процесу в тваринництві України. Розведення і генетика тварин, (51), 193-200.

4. Вишневецький, Л. В. (2017). Автоматизована інформаційна система в тваринництві як основа селекційного процесу з породами. Вісник Полтавської державної аграрної академії, (1-2), 70-73.

5. Рубан, С. Ю. (2010). Організація системи селекції в тваринництві України з урахуванням світового досвіду. Вісник аграрної науки Причорномор'я. Миколаїв, 156-167.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Вісник Полтавської державної аграрної академії: URL: <https://www.pdau.edu.ua/content/visnyk-poltavskoyi-derzhavnoyi-agrarnoyi-akademiyi>

2. Міжвідомчий тематичний науковий збірник «СВИНАРСТВО І АГРОПРОМИСЛОВЕ ВИРОБНИЦТВО»: URL: <https://svinarstvo.com/zbirnyk/ua/index.html>

3. Вісник Аграрної Науки Причорномор'я: URL: <https://bsagriculture.com.ua/uk>
Scientific journal "Agricultural Science and Practice": URL: <https://www.agrisp.com/index.php/agrisp/main>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри технології виробництва продукції тваринництва протокол від 13 січня 2025 року № 13.

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів національна та ЄКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за 2-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка ЄКТС	Пояснення
90-100	зараховано	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	не зараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним опануванням освітнього компонента)

відповідь при опитуванні:

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Відповідь відмінна, наявні деякі неточності
3	Відповідь в цілому правильна з незначною кількістю помилок
2	Відповідь непогана, але зі значною кількістю недоліків
1	Відповідь задовольняє мінімальні критерії

виконання лабораторних робіт та їх захист:

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
2	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, при виконанні роботи допущені окремі помилки, добра відповідь.
1	Виконані не всі завдання, відповідь середнього рівня, не може відповісти на додаткові питання.

виконання завдань самостійної роботи:

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Розгорнута відповідь, та відмінне виконання завдань самостійної роботи, допускаються несуттєві неточності
2	Розгорнута відповідь та добре виконання завдань самостійної роботи, допускаються незначні помилки
1	Питання розкриті не повністю, не виконані деякі завдання

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним результатом навчання. Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль і підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Шкала та критерії оцінювання відповіді при опитуванні:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Повністю розкрита відповідь, чіткі відповіді на додаткові запитання.
4	Відповідь добра, наявні деякі неточності
3	Відповідь в цілому правильна з незначною кількістю помилок
2	Відповідь непогана, але зі значною кількістю недоліків
1	Відповідь задовольняє мінімальні критерії

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних робіт та їх захист:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
4	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь.
3	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь з невеликою кількістю неточностей.
2	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня.
1	Виконані не всі завдання, відповіді на питання не надані.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи, чіткі відповіді на додаткові запитання
4	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи
3	Розгорнута відповідь, та повне виконання завдань самостійної роботи, допускаються несуттєві неточності
2	Розгорнута відповідь та повне виконання завдань самостійної роботи, допускаються незначні помилки
1	Питання розкриті не повністю, не виконані деякі завдання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форма контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання вправ на лабораторних заняттях	Самостійна робота	
Тема 1. Сучасні методи репродуктивної біотехнології у тваринництві.		-	5	5
Тема 2. Огляд новітніх методів визначення племінної цінності тварин		5	5	10
Тема 3. Принципи конструювання селекційних індексів для запровадження індексної селекції		5	5	10
Тема 4. Лінійні моделі у селекційній роботі за методом BLUP (Best Linear Unbiased Prediction).	5	5	5	15
Тема 5. Формування електронних баз даних селекційної інформації відповідно до вимог міжнародних організацій ICAR та INTERBULL.	5	5	5	15
Тема 6. Маркер-асоційована селекція за різними типами продуктивності.	5	5	5	15
Тема 7. Комплексна селекція за індексами з урахуванням в лінійній моделі племінної цінності генотипу за ДНК-маркерами.	5	5	5	15
Тема 8. Геномна селекція.	5	5	5	15
Разом	25	35	40	100